

«Σχολικοί διαδικτυακοί τόποι: Ελλάδα»

Ζακόπουλος Βασίλης Δάσκαλος, Δρ. ΤΠΕ στην Εκπ/ση vaszak@gmail.com	Σαλονικίδης Γιάννης Δάσκαλος, Επιμορφωτής ΤΠΕ-Ε salnk@sch.gr
Τερζίδης Σωτήρης Δάσκαλος, Επιμορφωτής ΤΠΕ-Ε sterzidi@sch.gr	Φιλιππιάδης Γρηγόρης Δάσκαλος, Επιμορφωτής ΤΠΕ-Ε grfilip@sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα έρευνα έχει ως στόχο τη μελέτη των σχολικών διαδικτυακών τόπων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ειδικότερα προσπαθεί να απαντήσει στα παρακάτω ερωτήματα: Από ποιους κανόνες ή νομοθεσία διέπεται η λειτουργία των σχολικών διαδικτυακών τόπων, ποια είναι η δομή και το περιεχόμενό τους, από ποιους σχεδιάζονται, ενημερώνονται και πόσο συχνά; Υπάρχει σύνδεση του περιεχομένου τους με τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών και τέλος πώς εξασφαλίζονται οι πόροι για τη λειτουργία τους;

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός πως για το συγκεκριμένο θέμα υπάρχουν ελάχιστες αναφορές και περιορισμένα ερευνητικά δεδομένα, αποφασίσαμε να διερευνήσουμε ένα μικρό, αλλά αντιπροσωπευτικό, δείγμα 40 διαδικτυακών τόπων αξιοποιώντας τους πίνακες αξιολόγησης που προέκυψαν από τον διαγωνισμό σχολικών ιστοσελίδων που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου για τις ΤΠΕ στη Νάουσα το Μάιο του 2008. Παράλληλα μελετήσαμε τις εγκυκλίους, τη νομοθεσία και τις σχετικές έρευνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Καταλήξαμε σε μια σειρά από προτάσεις προς την κατεύθυνση της παιδαγωγικής αξιοποίησης των διαδικτυακών τόπων των σχολείων από τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και το ευρύτερο σχολικό περιβάλλον.

Σημείωση: Η εργασία αυτή αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης έρευνας σε εξέλιξη με θέμα τις Σχολικές Ιστοσελίδες σε διάφορες χώρες του κόσμου (Αμπράζη Ζωή, Δαπόντες Νίκος, Ζακόπουλος Βασίλης, Σαλονικίδης Γιάννης, Τερζίδης Σωτήρης, Φιλιππιάδης Γρηγόρης).

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: σχολικοί διαδικτυακοί τόποι, αξιολόγηση, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, ευρωπαϊκές χώρες, Ελλάδα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι πλέον παραδεκτό και σημειώνεται συχνά από ερευνητές και παιδαγωγούς πως το Διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό παιδαγωγικό εργαλείο στα χέρια των εκπαιδευτικών, καθώς διαθέτει ένα μεγάλο εύρος ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και εφαρμογών, που είναι σε θέση να υποστηρίξουν σχεδόν όλες τις πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η ανάπτυξη και λειτουργία ενός σχολικού διαδικτυακού τόπου αποτελεί μία από τις πολλαπλές, ενδιαφέρουσες και χρήσιμες εφαρμογές του πολυδύναμου αυτού εργαλείου.

Η παρούσα έρευνα έχει ως σκοπό τη μελέτη των σχολικών διαδικτυακών τόπων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα και ειδικότερα προσπαθεί να απαντήσει σε συγκεκριμένα ερωτήματα που σχετίζονται με τη λειτουργία, τη δομή και το περιεχόμενό τους.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για την αποτύπωση της κατάστασης που επικρατεί σήμερα στο ελληνικό εκπαιδευτικό Διαδίκτυο, και συγκεκριμένα στις σχολικές ιστοσελίδες, αξιοποιήθηκαν κυρίως οι πίνακες αξιολόγησης σχολικών διαδικτυακών τόπων, όπως αυτοί προέκυψαν κατά τον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Σχολικών Ιστοσελίδων που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του 1ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας (Νάουσα, Μάιος 2008), καθώς και τους καταλόγους σχολικών διαδικτυακών τόπων που φιλοξενούνται στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ).

Κατά το διάστημα Δεκεμβρίου 2008 - Ιανουαρίου 2009 ελέγχθηκε το σύνολο των διευθύνσεων των διαδικτυακών τόπων του ΠΣΔ (4.238), προκειμένου να διαπιστωθεί πόσοι από αυτούς είναι πραγματικά ενεργοί. Στη συνέχεια επιλέχθηκαν οι 40 πληρέστεροι διαδικτυακοί τόποι Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ο κατάλογος των διευθύνσεων στο Παράρτημα), όπως αυτοί αξιολογήθηκαν στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Σχολικών Ιστοσελίδων 2008 και μελετήθηκε το σύνολο των σελίδων τους. Η έρευνα επικεντρώθηκε στη δομή και το περιεχόμενο των διαδικτυακών τόπων και βασίστηκε στα παρακάτω ερωτήματα:

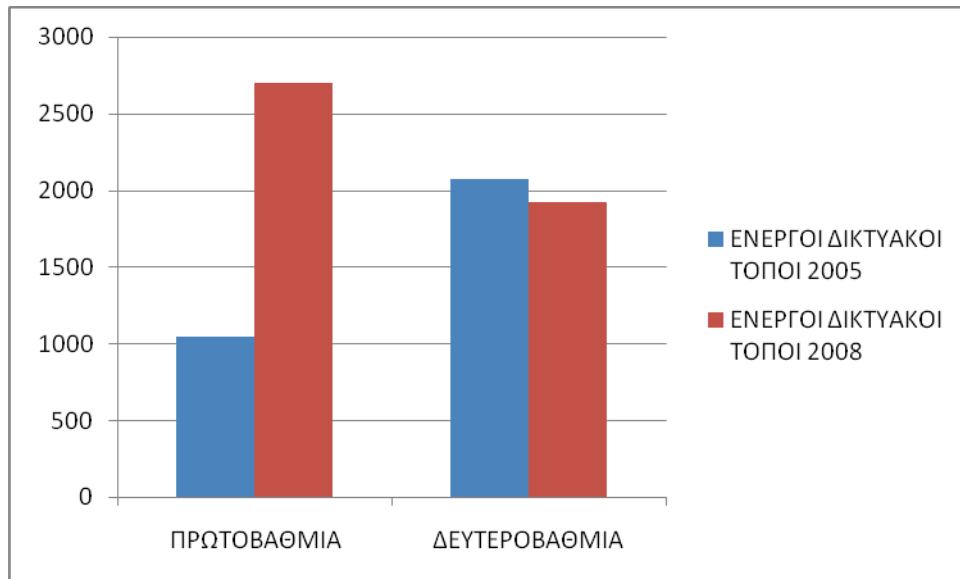
- Πόσο συχνά ενημερώνεται ο διαδικτυακός τόπος;
- Ποιος ή ποιοί είναι υπεύθυνοι για τη συντήρηση και ενημέρωσή του;
- Τι είδους πληροφορίες δίνονται για τη σχολική μονάδα και την ευρύτερη περιοχή;
- Παρέχεται ενημέρωση για τη λειτουργία της σχολικής μονάδας ως υπηρεσία;
- Παρουσιάζονται οι δραστηριότητες της σχολικής μονάδας και άλλες εκδηλώσεις της σχολικής ζωής μέσα από τις σελίδες;
- Προσφέρεται παιδαγωγικό υλικό και σε ποιους απευθύνεται αυτό; (μαθητές – εκπαιδευτικούς)
- Προστατεύονται επαρκώς τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών και του εκπαιδευτικού προσωπικού;
- Περιλαμβάνονται κατάλογοι με εγκεκριμένους υπερσυνδέσμους εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος;
- Ο σχεδιασμός του διαδικτυακού τόπου βασίζεται σε στατικές ή δυναμικές σελίδες;
- Δίνεται η δυνατότητα σύγχρονης ή/και ασύγχρονης επικοινωνίας μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων κλπ. με την αξιοποίηση εργαλείων του διαδικτύου (Forum, chat, email κλπ.);
- Φαίνεται να αξιοποιείται παιδαγωγικά το περιεχόμενο του διαδικτυακού τόπου από εκπαιδευτικούς και μαθητές και σε ποιο βαθμό;

Τέλος συγκρίθηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας με προηγούμενες αναφορές σχετικά με το ίδιο θέμα (Καράμνηας 2001, Δαπόντες κ.ά. 2007), αλλά και με τα αποτελέσματα μελετών του Ελληνικού «Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας» στο πλαίσιο του έργου «Μελέτη για την μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007» (Μάρτιος 2007).

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

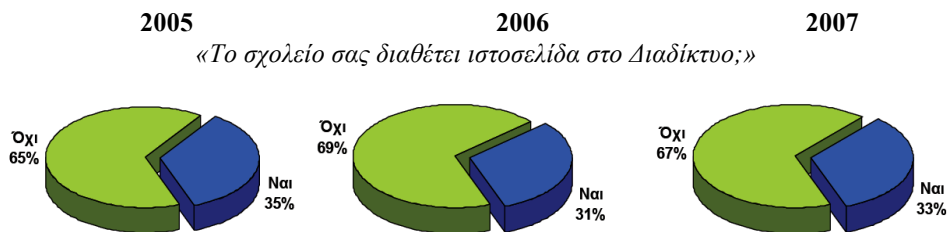
Ως 1η καταγεγραμμένη παρουσία σχολικών ιστοσελίδων στο Διαδίκτυο αναφέρονται αυτές του 13ου και 21ου Δημοτικού Σχολείου Κερατσινίου (1997) και του 7ου και 11ου Δημοτικού Σχολείου Γλυφάδας (Καράμνηας 2001) για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και η αντίστοιχη του 6ου Γυμνασίου Σερρών για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Δαπόντες κ.ά. 2007).

Τα επόμενα χρόνια η δημιουργία σχολικών ιστοσελίδων αυξήθηκε σημαντικά, ιδιαίτερα την περίοδο 1999-2005 οπότε και το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ) μεγιστοποίησε τη δράση του. Η συμβολή του φαίνεται να είναι καθοριστική, αφού σύμφωνα με την αναφορά για την «Καταγραφή και αποτίμηση της χρήσης του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου» (Λυμπερης 2005), αναφέρονται συνολικά 3.280 ενεργοί διαδικτυακοί τόποι σχολικών μονάδων, ενώ το 2008 αυτοί έφτασαν τους 4.538 σε σύνολο 14.000 περίπου (Γράφημα 1).

Γράφημα 1: Ενεργοί διαδικτυακοί τόποι ΠΣΔ 2005-2008

Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνονται και με την έρευνα του Ελληνικού «Παρατηρητηρίου για τη Κοινωνία της Πληροφορίας» με τίτλο «Μελέτη για τη μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007» (Μάρτιος 2007), όπου φαίνεται πως 1 στα 3 σχολεία διαθέτει ιστοσελίδα (Γράφημα 2).

Γράφημα 2: Σχολεία με ιστοσελίδα 2005-2007

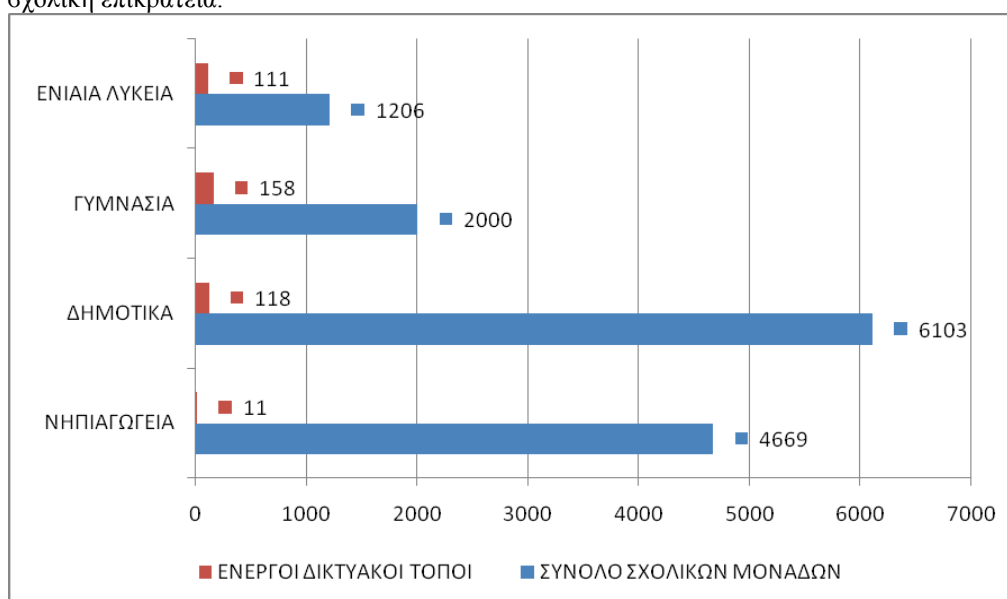
Αυτό το οποίο συμπεραίνεται είναι πως τα τελευταία χρόνια (2005-2008) (Γράφημα 2) ο αριθμός των ενεργών σχολικών ιστοσελίδων παραμένει σταθερός με μικρές αυξομειώσεις (31%-35%).

Έπειτα όμως από έλεγχο όλων των ενεργών διαδικτυακών τόπων (12/08 - 1/09), που βρίσκονται στους καταλόγους του ΠΣΔ (συνολικά 13.978 σχολικές μονάδες), κι ενώ αναφέρονταν ως ενεργοί 4.238 διαδικτυακοί τόποι, διαπιστώθηκε πως μόνο οι 398 ήταν ουσιαστικά ενεργοί (δηλ. διέθεταν ενημερωμένο περιεχόμενο για τους τελευταίους 12 μήνες). (πίνακας 1).

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΕΝΕΡΓΟΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ	ΕΝΕΡΓΟΙ ΜΕ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
1	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	4669	707	11
2	ΔΗΜΟΤΙΚΑ	6103	1690	118
3	ΓΥΜΝΑΣΙΑ	2000	1075	158
5	ΕΝΙΑΙΑ ΛΥΚΕΙΑ	1206	766	111
Σύνολο		13978	4238	398

Πίνακας 1: Ενεργοί διαδικτυακοί τόποι το 2008

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά οι σχολικές μονάδες που διαθέτουν ενεργές ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο περιορίζονται στο **9,40%! (Γράφημα 3)**. Ποσοστό που δίνει μια απογοητευτική εικόνα γύρω από τη χρήση των διαδικτυακών τόπων στην ελληνική σχολική επικράτεια.

Γράφημα 3: Ενεργοί διαδικτυακοί τόποι σχολικών μονάδων 12/2008 – 1/2009.

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΤΟΠΩΝ

Πριν από τη διερεύνηση της δομής και του περιεχομένου των σχολικών διαδικτυακών τόπων επιχειρήθηκε να εντοπιστεί το νομοθετικό και διοικητικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους.

Διαπιστώθηκε πως η μόνη αναφορά σε κανόνες λειτουργίας σχολικών ιστοσελίδων είναι οι όροι δημοσίευσης ιστοσελίδων του ΠΣΔ (προσβάσιμοι στη διεύθυνση

www.e-diktyo.eu

www.epyna.gr

<http://www.sch.gr>, Οδηγίες χρήσης υπηρεσιών ΠΣΔ > Δημοσίευση Ιστοσελίδων > Όροι δημοσίευσης ιστοσελίδων). Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνουν τις βασικές αρχές δημοσίευσης και χρήσης ψηφιακού υλικού στο Διαδίκτυο, όπως αυτές περιγράφονται στην κείμενη ελληνική νομοθεσία (κυρίως Ν. 3471/2006 "Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα" και Ν. 3431/2006 "Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις").

Ως προς το διοικητικό πλαίσιο επίσης δεν υπάρχει καμία σχετική εγκύκλιος (υπεύθυνος θεωρείται λόγω θέσης ο διευθυντής της σχολικής μονάδας), παρόλο που ο σχολικός διαδικτυακός τόπος αποτελεί το «ψηφιακό πρόσωπο» της σχολικής μονάδας – δημόσιας υπηρεσίας στο Διαδίκτυο.

Κι εάν θεωρηθεί πως η σχετική νομοθεσία εξασφαλίζει ή τουλάχιστον μπορεί να ελέγξει τη νομιμότητα του περιεχομένου των σχολικών ιστοσελίδων, τότε αυτό που σίγουρα απουσιάζει είναι ο καθορισμός των παιδαγωγικών χαρακτηριστικών αυτού του περιεχομένου και προτάσεις για τον τρόπο αξιοποίησής του. Μάλιστα το Συντονιστικό Συμβούλιο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με την πράξη 46/20-12-06, θέτει σε αμφισβήτηση την καταλληλότητα του περιεχομένου των υπαρχόντων εκπαιδευτικών διαδικτυακών τόπων αποφασίζοντας: «...διευθύνσεις που παραπέμπουν σε ατομικές ιστοσελίδες ή ιστολόγια δεν είναι δυνατόν να αναγράφονται ή να αναφέρονται στο διδακτικό-εκπαιδευτικό υλικό που απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς.»

Έτσι λοιπόν, γίνεται φανερό πως οι σχολικοί διαδικτυακοί τόποι δημιουργούνται με προσωπική πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών των σχολείων, αφού δεν υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές από τους θεσμικούς φορείς.

Αυτό αποδείχθηκε έπειτα από την εξέταση των 40 σχολικών διαδικτυακών τόπων, αφού προέκυψαν τα παρακάτω αποτελέσματα:

- Το πρώτο εύρημα που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι πως σχεδόν οι μισοί διαδικτυακοί τόποι (42,5%) δεν ενημερώνονται τακτικά (σε μηνιαία βάση), ενώ κάποιοι απ' αυτούς δεν λειτουργούν πλέον!
- Οι διαχειριστές είναι συνήθως εκπαιδευτικοί του σχολείου (70%), ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις δεν αναφέρεται ποιος είναι ο υπεύθυνος του διαδικτυακού τόπου. Εντούτοις όλοι αναφέρουν τα στοιχεία επικοινωνίας με τη σχολική μονάδα (διεύθυνση, τηλέφωνο, email).
- Ως προς τη δομή παρατηρείται, πως σχεδόν όλοι οι ιστότοποι περιέχουν πληροφορίες για το σχολείο και το προσωπικό, διαθέτουν ενότητες για την παρουσίαση των δραστηριοτήτων, των εκδηλώσεων κλπ. της σχολικής μονάδας, περιλαμβάνουν εργασίες μαθητών και εκπαιδευτικών, παρέχουν εκπαιδευτικό υλικό καθώς και καταλόγους με υπερσυνδέσμους εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος. Εδώ εμφανίζονται διαφοροποιήσεις ανάλογα με τη βαθμίδα της εκπαίδευσης, αφού στις ιστοσελίδες της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης φαίνεται να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην παρουσίαση της ιστορίας του σχολείου (80% Π/βάθμια – 20% Δ/βάθμια), των εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων (80% Π/βάθμια – 45% Δ/βάθμια), στην παροχή εκπαιδευτικού υλικού (40% Π/βάθμια – 10% Δ/βάθμια) και καταλόγων με εκπαιδευτικούς υπερσυνδέσμους (80% Π/βάθμια – 20% Δ/βάθμια).
- Περιορισμένες είναι οι πληροφορίες που αφορούν στη λειτουργία κάθε σχολείου και στην ενημέρωση των γονέων, αφού μόνο το 7,5% των ιστοτόπων παρέχει αυτή τη δυνατότητα.
- Ιδιαίτερα σημαντική είναι η παρατήρηση πως μόνο στο 40% των διαδικτυακών τόπων γίνεται προσπάθεια για προστασία των προσωπικών δεδομένων μαθητών

και εκπαιδευτικών, ενώ απουσιάζει οποιαδήποτε αναφορά για τη σωστή χρήση των ιστοσελίδων, για πνευματικά δικαιώματα κ.λ.π.

- Ως προς τα τεχνικά χαρακτηριστικά διαπιστώνεται, πως όλοι σχεδόν οι διαδικτυακοί τόποι (97,5%) έχουν δημιουργηθεί σε γλώσσα html (στατικές ιστοσελίδες) κι αυτό εξηγεί την παντελή έλλειψη δυνατότητας για σύγχρονη ή ασύγχρονη επικοινωνία μεταξύ των χρηστών (forum, chat, φόρμα επικοινωνίας).

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από την ανάγνωση των σχετικών αναφορών, που αφορούν στο ποσοστό των σχολείων που διαθέτουν σχολικές ιστοσελίδες, συμπεραίνεται με σιγουριά πως τα τελευταία χρόνια (2005-2008) (Γράφημα 2) ο αριθμός των ενεργών σχολικών ιστοσελίδων παραμένει σταθερός με μικρές αυξομειώσεις (31%-35%) (Λυμπέρης 2005, Ελληνικό Παρατηρητήριο για την ΚτΠ - «Μελέτη για την μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007», Μάρτιος 2007). Παρόμοιο ποσοστό (36,8%) καταγράφεται και στην Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Korte, W. & Husing, T., 2006) που παρουσιάζει τα αποτελέσματα της μελέτης και πραγματοποιήθηκε με διευθυντές σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικούς της πράξης από όλη την Ευρώπη σε 27 χώρες.

Προχωρώντας όμως στον έλεγχο όλων των ενεργών διαδικτυακών τόπων (12/08 - 1/09) διαπιστώθηκε πως τα στοιχεία αυτά απέχουν πολύ από την πραγματικότητα. Συγκεκριμένα σε σύνολο 13.978 σχολικών μονάδων μόνο οι 398 ήταν «λειτουργικά» ενεργοί. Οι υπόλοιπες ιστοσελίδες είτε διέθεταν μόνο στοιχεία επικοινωνίας, είτε είχαν ανεπίκαιρο περιεχόμενο, ενώ κάποιες από αυτές δεν λειτουργούσαν καθόλου (πίνακας 1). Επομένως το πραγματικό ποσοστό ενεργών σχολικών ιστοσελίδων περιορίζεται στο 9,40%! (Πίνακας 1 και Γράφημα 3).

Το ποσοστό αυτό φαντάζει ιδιαίτερα χαμηλό, εάν ληφθεί υπόψη η πληθώρα αναφορών παιδαγωγών και άλλων ερευνητών, που τονίζουν τις παιδαγωγικές δυνατότητες που μπορεί να παρέχει το Διαδίκτυο και ιδιαίτερα οι σχολικές ιστοσελίδες στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας και εξοικείωσης με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην πράξη (Ντρενογιάννη, 2001), στη δημιουργία κινήτρων για μάθηση, στην ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών, στην παρουσίαση του εκπαιδευτικού έργου και των σχολικών δραστηριοτήτων, στη συνεργασία σχολείων, μαθητών και εκπαιδευτικών (Τζιμογιάννης & Σιόρεντα 2007). Το ελληνικό σχολείο φαίνεται να μην αποζητά τα οφέλη του Διαδικτύου.

Το αναπόφευκτο όμως ερώτημα που απορρέει είναι γιατί συμβαίνει αυτό; Για ποιους λόγους παραμένουν ανενεργοί οι περισσότεροι διαδικτυακοί σχολικοί τόποι; Ποια είναι κυρίως τα προβλήματα που ορθώνονται στην αδιάκοπη και απρόσκοπτη λειτουργία τους;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Επιχειρώντας μια συνολική αποτίμηση των διαδικτυακών σχολικών τόπων της χώρας μας θα συνοψίζαμε στα εξής: Οι ιστότοποι που μελετήθηκαν δημιουργούνται συνήθως από εκπαιδευτικούς των σχολείων, αποτελούνται από στατικές ιστοσελίδες που δεν ενημερώνονται συχνά και διαθέτουν περιεχόμενο καθαρά παιδαγωγικό (αμφίβολης όμως καταλληλότητας) σε πολύ μεγάλο ποσοστό (85%). Επίσης δε διέπονται από κάποιο συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο, καθώς δεν υπάρχει και αντίστοιχη σχολική πολιτική.

Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (ΑΠΣ) προβλέπουν και παροτρύνουν την παιδαγωγική αξιοποίηση τους, αλλά χωρίς συγκεκριμένο σχέδιο και στοχευμένες ενέργειες.

Πώς λοιπόν θα αξιοποιηθεί παιδαγωγικά το Διαδίκτυο, όταν δεν έχει διασφαλιστεί πρωτίστως το περιεχόμενο και η λειτουργία των σχολικών δικτυακών τόπων;

www.e-diktyo.eu

www.epyna.gr

Πώς θα δημιουργηθεί ένας διαδικτυακός τόπος από τους μαθητές ή πώς θα προβληθεί το έργο τους μέσα από τις σελίδες του υφιστάμενου διαδικτυακού τόπου, όταν δεν έχει ρυθμιστεί η λειτουργία του, δεν έχουν οριστεί υπεύθυνοι/εποπτεύοντες, όταν δεν έχει γίνει καμία πρόβλεψη για την ασφάλειά τους και πιο συγκεκριμένα για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων και την κατοχύρωση των πνευματικών τους δικαιωμάτων;

Μέσα από την εξαγωγή των παραπάνω συμπερασμάτων της παρουσίασης μελέτης προκύπτουν κάποιες προτάσεις, που σκοπό έχουν να συμβάλλουν στη συνεχή λειτουργία και παιδαγωγική αξιοποίηση των σχολικών διαδικτυακών τόπων στην Ελλάδα:

Προτείνουμε:

- Να καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας της σχολικής ιστοσελίδας με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων ή/και να περιλαμβάνονται στον κανονισμό του σχολείου άρθρα για την καλή χρήση του Διαδικτύου.
- Να αναπτύξει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.) ή άλλος φορέας μηχανισμό ελέγχου του παιδαγωγικού περιεχομένου των σχολικών δικτυακών τόπων με ταυτόχρονη αποστολή οδηγιών προς τις σχολικές μονάδες - είναι παράδοξο να υπάρχουν τόσες αναφορές σε διαδικτυακούς τόπους στα νέα σχολικά εγχειρίδια και το Π.Ι. να μην είναι σε θέση να πιστοποιήσει την καταλληλότητά τους.
- Να γίνονται έλεγχοι από το Π.Σ.Δ. στο περιεχόμενο των διαδικτυακών τόπων για δυσλειτουργίες, προβλήματα ασφάλειας ή παραβίασης των όρων χρήσης.
- Να εκδοθούν εγκύκλιοι από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. με τις οποίες να καθορίζονται επακριβώς, οι ελάχιστες υπηρεσίες που οφείλει να παρέχει στους πολίτες ο διαδικτυακός τόπος της σχολικής μονάδας – δημόσιας υπηρεσίας.
- Να προσφέρονται από το Π.Σ.Δ. πρότυπα δημιουργίας ιστοσελίδων που να περιέχουν τις βασικές ενότητες ιστοσελίδων, όπως θα προκύψουν από τις εγκυκλίους που αναφέρθηκαν παραπάνω.
- Να διασφαλιστούν τα πνευματικά δικαιώματα των εργασιών μαθητών και εκπαιδευτικών που δημοσιεύονται στους σχολικούς διαδικτυακούς τόπους, ενώ παράλληλα θα πρέπει να δίνονται οδηγίες από τις κεντρικές υπηρεσίες, ώστε να μην παραβιάζονται τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων.
- Να αξιοποιηθούν οι εκπαιδευτικοί που επιμορφώθηκαν στο πλαίσιο της επιμόρφωσης Β' επιπέδου, τόσο ως προς τη σχεδίαση όσο και ως προς τη λειτουργία και ενημέρωση των σχολικών ιστοσελίδων.
- Να αναβαθμιστεί η τεχνική υποστήριξη του Π.Σ.Δ.
- Να γίνει αξιοποίηση της δυνατότητας δημιουργίας ιστολογίου, αλλά και καταλογογράφησης τους από το Π.Σ.Δ. μιας και κάτι τέτοιο δεν υπάρχει, εκτός από μια σελίδα όπου αναγράφονται όλα τα ενεργά ιστολόγια (blogs) – 3.500 περίπου σήμερα.

Τέλος, η ύπαρξη ενός σχολικού διαδικτυακού τόπου δεν εξαντλείται στη διαδικασία δημιουργίας του και στο γεγονός ότι υπάρχει, αλλά στην παιδαγωγική του αξιοποίηση και στη συστηματική και αποτελεσματική του λειτουργία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δαπόντες, Ν./Σχίζα, Ε. & Γ. Σαλονικίδης (2007). «Σχολικές Ιστοσελίδες»: Η περίπτωση των Ελληνικών Γυμνασίων. Πρακτικά 5ου Συνεδρίου για τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση, Σύρος 2007, 59-67.

2. Καράμηνας, Ι. (2001). «Ιστοσελίδες Δημοτικών Σχολείων στο διαδίκτυο». Στο <http://www.pedia.gr/corner/istoselides.html> (πρόσβαση 14/12/2008)
3. Λυμπέρης, Α. (2006). «Καταγραφή και αποτίμηση της χρήσης του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου». ΕΑΙΤΥ, Πάτρα
4. Ντρενογιάννη, Ε. (2001). *Παιδαγωγική Αξιοποίηση των υπηρεσιών του Internet στο Virtual School*, The sciences of Education Online, τόμος 2, τεύχη 2-3.
5. Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (2007), «Μελέτη για την μέτρηση των δεικτών των πρωτοβουλιών eEurope και i2010 για τα έτη 2006 και 2007». Στο <http://www.observatory.gr/page/default.asp?la=1&id=2101&pk=392&return=183> (πρόσβαση 16/1/2009)
6. Τζιμογιάννης, Αθ. & Σιόρεντα, Α. (2007). Το διαδίκτυο ως εργαλείο ανάπτυξης της κριτικής και δημιουργικής σκέψης. Στο Κουλαϊδής Β., επιμελητής. *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη Κριτικής – Δημιουργικής Σκέψης*. Αθήνα: Ο.ΕΠ.ΕΚ. σσ. 355-357.
7. Korte, W. & Husing, T. (2006). Benchmarking access and use of ICT in European schools 2006: Results from head teacher and a classroom teacher surveys in 27 European countries, European Commission.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- 1ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Ημαθίας – Διαγωνισμός Σχολικών Ιστοσελίδων: http://naousa08.ekped.gr/?page_id=26
- Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο: <http://www.sch.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατάλογος δικτυακών τόπων που αξιολογήθηκαν.

Πρωτοβάθμια

1. 10^ο Δημοτικό Σχολείο Κορυδαλλού: <http://10dim-koryd.att.sch.gr/>
2. 11^ο Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου: <http://11dim-evosm.thess.sch.gr/>
3. 12^ο Δημοτικό Σχολείο Βόλου: <http://12dim-volou.mag.sch.gr/>
4. 162^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών: <http://162dim-athin.att.sch.gr/>
5. 3^ο Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας: <http://3dim-florin.flo.sch.gr/>
6. 4^ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου: <http://4dim-irakl.ira.sch.gr/>
7. 4^ο Δημοτικό Σχολείο Ιλίου: <http://4dim-iliou.att.sch.gr/>
8. 53^ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών: <http://53dim-patras.ach.sch.gr/>
9. 55^ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών: <http://55dim-patras.ach.sch.gr/>
10. 60^ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών: <http://60dim-patras.ach.sch.gr/>
11. 6^ο Διαπολιτισμικό Δημ. Σχολείο Ελευθερίου – Κορδελιού: <http://6dim-diap-elfth.thess.sch.gr/>
12. 7^ο Δημοτικό Σχολείο Κηφισιάς: <http://7dim-kifis.att.sch.gr/>
13. Δημοτικό Σχολείο Αλίντων Λέρου: <http://dim-alint.dod.sch.gr/>
14. Δημοτικό Σχολείο Αμυγδαλέων Γρεβενών: <http://dim-amygd.gre.sch.gr/>
15. Δημοτικό Σχολείο Ασβεστοχωρίου: <http://dim-asvest.thess.sch.gr/>
16. Δημοτικό Σχολείο Δροσοπηγής Φλώρινας: <http://dim-drosop.flo.sch.gr/>
17. Δημοτικό Σχολείο Καράτουλα Μαγούλα Πύργου: <http://dim-karat.ilei.sch.gr/>
18. Δημοτικό Σχολείο Πλατάνου Αστροχωρίου: <http://dim-platan.art.sch.gr/>
19. Δημοτικό Σχολείο Πλατάνου: <http://dim-platan.tri.sch.gr/>
20. Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο «Πρότυπα εκπαιδευτήρια αδελφών Μαλτάζου»: <http://dim-maltezou.arg.sch.gr/>

Δευτεροβάθμια

1. 1^ο Γυμνάσιο Αργοστολίου: <http://1gym-argost.kef.sch.gr/>
2. 1^ο Ενιαίο Λύκειο Δράμας: <http://1lyk-dramas.dra.sch.gr/>
3. 1^ο ΤΕΕ Πύργου: <http://1tee-pyrgou.ilei.sch.gr/>
4. 2^ο ΤΕΕ Ν. Ιωνίας: <http://2tee-n-ionias.mag.sch.gr/>
5. 38^ο Γυμνάσιο Αθηνών: <http://38gym-athin.att.sch.gr/>
6. 4^ο Γυμνάσιο Κοζάνης: <http://4gym-kozan.koz.sch.gr/>
7. 5^ο ΤΕΕ Πάτρας: <http://5tee-patras.ach.sch.gr/>
8. 7^ο Γυμνάσιο Ζωγράφου: <http://7gym-zograf.att.sch.gr/>
9. Γυμνάσιο Αντιπάρου: <http://gym-antip.kyk.sch.gr/>
10. Γυμνάσιο Ιαλυσού Ρόδου: <http://gym-ialys.dod.sch.gr/>
11. Γυμνάσιο Καλυθίων: <http://gym-kalyth.dod.sch.gr/>
12. Γυμνάσιο Λεπενούς: <http://gym-lepen.ait.sch.gr/>
13. Γυμνάσιο Νέου Σουλίου Σερρών: <http://gym-n-souliou.ser.sch.gr/>
14. Γυμνάσιο Πετρούσας: <http://gym-petrous.dra.sch.gr/>
15. Γυμνάσιο Σαπών Ροδόπης: <http://gym-sappon.rod.sch.gr/>
16. Ενιαίο Λύκειο Γαζίου Ηρακλείου: <http://lyk-gaziou.ira.sch.gr/>
17. Εσπερινό ΤΕΕ Αλεξανδρούπολης: <http://tee-esp-alexandr.evr.sch.gr/>
18. Μαυρογένειο ΤΕΕ Σάμου: <http://tee-samou.sam.sch.gr/>
19. Μουσικό Γυμνάσιο Πτολεμαΐδας: <http://gym-mous-ptolem.koz.sch.gr/>
20. Σχολείο 2^{ης} Ευκαιρίας Ρεθύμνου: <http://sde-rethymn.reth.sch.gr/>